

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Seraphici profundissimiq[ue] doctoris ordinis fratru[m]
mino[rum] diui Bonaue[n]ture cardinalis [et] sancto[rum]
cathalogo ascripti op[us] no[n] minus subtilissimu[m]
q[uam] speculatiuu[m] sup[er] ...**

Index alphabeticus siue repertorium Joha[n]nis beckenhaub moguntini in
scripta diui bonaenture super quattuor libris sententiarum

Johannes Bonaventura <Kardinal, Heiliger>

[Nürnberg], [1515]

Druckermarke

[urn:nbn:de:bsz:31-332951](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-332951)

necessitate. non tollitur quin voluerit aliquas res esse que de necessitate sunt. & aliquas que sunt contingenter ad hoc qd sit in rebus diuersitas ordinata. Nihil igitur prohibet res quasdam diuina voluntate productas necessarias esse. Et consequenter hec declarando subdit esse necesse simpliciter non repugnat ad rationem esse creati. Nihil enim habet aliquid necesse esse quod tamen sue necessitatis causam habet sicut conclusiones demonstrationum. Nihil igitur prohibet quasdam res sic esse productas a deo. vt tñ eas esse sic necesse simpliciter. Et iterum postea ibidem aliam rationem concludit. Sic igitur aliqua creatura de necessitate habet esse. Ex quibus clare patet qd non solum concedit qua sdam res diuina voluntate productas necessarias esse vel eas necesse esse. sed etiam concludit qd quedam de necessitate sunt. & qd eas esse est necesse simpliciter. & de necessitate habent esse. modo hoc repugnat libertati diuine voluntatis. quod arguitur sic. Quia ista consequentia est bona. deus vult creaturam esse. ergo creatura est & contra. et per consequens si antecedens libere & voluntarie verificatur de aliqua creatura. consequens consequenter verificatur de eadem. qd si deus libere & contingenter vult quamlibet creaturam esse. sequitur qd quelibet creatura est contingenter & nulla est de necessitate. vnde etiam ex opposito sumitur oppositum. qd etc.

Quartus error: huius doctrine esse dicitur in quadam ratione que ibidem sequitur. que dicit qd quanto aliquid magis distat ab eo quod per se ipsum est ens. scilicet a deo. tanto magis propinquum est ad non esse. quanto igitur aliquid est propinquum deo. tanto magis recedit a non esse. que autem iam sunt propinqua sunt ad non esse per hoc quod habent potentiam ad non esse. Illa igitur que sunt deo propinquissima & per hoc a non esse remotissima. talia esse oportet ad hoc qd sit ordo rerum complexus. vt in eis non sit potentia ad non esse. talia autem sunt necessaria absolute. Sic igitur aliqua creatura de necessitate habet esse. Hec autem ratio deficit in multis. Primo in hoc qd supponit qd entia deo propinquissima sicut angeli tanto magis recedunt a non esse hoc enim proprie loquendo non est verum quia proprie nihil distat vel recedit a non esse etc. Quintus error: predicte positionis est in ipsius declaratione in qua dicitur. Sciendum est itaqd qd si rerum creaturam vniuersitas consideretur. prout sunt a primo principio inueniuntur dependere ex voluntate non ex necessitate principij nisi necessitate suppositionis vt dictum est. Si vero comparatur ad principia prima inueniuntur necessitatem habere absolutam. Nihil enim prohibet aliqua principia non ex necessitate produci. quibus tamen positus de necessitate sequitur talis effectus sicut. mors animalis huiusmodi necessitatem absolutam habet propter hoc qd ex contrarijs iam est compositum quous ipsum ex contrarijs componi non fuisset necessarium absolute. Similiter autem qd tales rerum nature a deo producerentur voluntarium fuit qd autem eis sic statutis aliquid proueniat vel existat absolute necessitatem habet. Ex quo patet qd hec positio est locutio impropria & petit principium. qd hoc assumit qd debet probare. Nam per exemplum positum patet qd vocat necessitates absolutam illam. que non est ex conditione vel suppositione sicut mors huius animalis non ex suppositione vel conditione qd animal non sit ex huiusmodi oppositi non habet necessitatem. et id non habet necessitatem nisi conditionalem etc. Sextus error doctrine predicte assignari potest in quodam dicto quod sequitur ibidem vbi ait. Manifestum est qd omnia que contrarium habent vel contrarijs sunt. corruptibilia sunt. que autem huiusmodi non sunt sempiterna sunt nisi pars corrumpatur sicut forme que non subsistunt. sed esse earum est per hoc qd insunt materie. Et hoc enim sequitur qd gratia in anima vel in angelo cum non habeat contrarium. nec ex contrarijs existat. nec sit forma que insit materie est sempiterna. & idem videretur sequi de luce vel lumine si esset sine materia sicut accidentia sacramenti altaris sunt sine subiecto hoc etiam fauet articulo Parisius condemnato allegato superius. in quo dicitur. Omne quod non habet materiam est eternum. Et breuiter hec & alia multa erronea falsa & improprie dicta videntur multis in predicte doctrina contineri. que tamen ex tadio pertransimus. Dicitur etiam qd in terminis philosophie & naturalibus principijs in eodem li. ca. xv. errauit manifeste. vbi declarando qualiter deus omnipotens dicatur que

dam non posse. inter alia dicit qd deus non potest facere vnum & idem esse & non esse. quod est contradictoria simul & postea subdit qd contradictio in contrarijs & priuatiue oppositis includitur. sequitur enim qd si est album & nigrum qd album & non album. & si est videns & cecum qd sit videns & non videns. vñ eiusdem rationis qd deus non posset facere opposita simul in esse eisdem fm idem. Ex quo patet qd ponit qd deus non magis potest facere duo contraria simul in esse eisdem fm idem qd duo contradictoria. hoc autem est erroneum. qd de facto corporis xpi fm se totum in sacramento altaris in diuersis altaribus sunt motus contrarij sursum. & deorsum & pari ratione posset facere deus idem corpus fm se totum esse album & nigrum. Dicitur etiam qd in pluribus locis doctrine sue ipse errauit per hoc qd principia philosophie seu potius quedam philosophorum verba ad conclusiones theologice nimis applicauit. Non enim loquitur taliter debent theologice qualiter loquuntur philosophi. sicut docet Aug. x. de ciui. dei. ca. xxiij. dicens. Libere verbis loquuntur philosophi. nec in rebus ad intelligendum difficillimis offensionem religiosarum aurium permesceat nobis autem ad certam regulam loqui pbas est. ne verborum licentia etiam de rebus que bis significantur impiam gignat opinionem etc.

Conclusio.

Huius ergo tractatiu vltimam aduerso erroris: finem statuimus. Illi laus honor & gratiarum actio. qui nobis causam suam tractantibus non defuit. quo docente asseram hic veritatem sensitimus. quo instruite probamus. quo precipiente defendimus: & per quem postremo fraterna caritate permoti ad omnes deuocione & nobiscum sentire vehementer affectamus. qd si veritatis luce: iudicio nostro: clarissime nec sic credid. aut alio fauore vt ipsi conant. alioque sine qd eius postulet dignitas criminemur. Testamur te christe. testamur & illam cui testimonium perhibes esse totam pulchram & in ea maculam non esse. oes ad extremum tui atq; ipsius amatores in testimonium tuocamus nostrum nunc debitum sufficienter & vt putamus abundanter explicuisse.

Deo gratias.

A B C D E F G H I K L. Omnes sunt quaterni. ptes
L qui est ternus.

